

Başka Amaçla Atılmış Bir İmzadan Faydalanılarak Sahte Senet Oluşturulması: Bir Olgu Sunumu

60. BÖLÜM

Dilara ÖNER
Gürsel ÇETİN

GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte sahteciliklerin bu alanda kullanımı ile sahtecilik türlerinde de değişiklik meydana gelmiştir. Çoğu durumda sahteciler, belgeyi manipüle etmek için belgenin anlamını değiştiren kes-yapıştır gibi işlemler uygulamakta, imzalı veya imzasız belgeler üretebilmektedir (1, 2).

Türk Ceza Kanunun 209. Maddesinin birinci fıkrasında “Belirli bir tarzda doldurulup kullanılmak üzere kendisine teslim olunan imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı, verilme nedeninden farklı bir şekilde dolduran kişi, şikayet üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” ikinci fıkrasında ise “İmzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı hukuka aykırı olarak ele geçirip veya elde bulundurup da hukuki sonuç doğuracak şekilde dolduran kişi, belgede sahtecilik hükümlerine göre cezalandırılır” hükümleri bulunmaktadır.

Son yıllarda başka amaçla atılmış bir imzanın, üst tarafındaki boşluğa veya boşa atılmış bir imzanın üst tarafına senet basılması ve kişinin haksız olarak borçlandırılması vasıtasıyla sahteciliklere sık rastlanmaktadır (3-7). Bazen ise başka amaçla atılmış imzanın üst tarafındaki boşluk değil alt, sağ ve sol tarafındaki boşluklar da kullanılabilir (4, 6). Sahteciliğin yapılış biçimi dikkate alındığında imzanın alt tarafındaki boşluğun da kötü amaçla kullanılabilmesi mümkündür. Böyle durumlarda sahte belgenin doğasından kaynaklanan belirli kusurlar vardır.

Temel sorunlardan biri hizalamanın güçlüğüdür. Sahteciliği yapan kişinin hem dikey hem yatay olarak düzgün bir hizalama yapması gerekir ki bu çok zor bir durumdur. Aynı belgenin yazıcıdan birden fazla geçmesi, belge üzerinde atıklar bırakacaktır (3).

Türk Ticaret Kanunun 776. Maddesinde bono veya emre yazılı senedin unsurları olarak; senet metninde “bono” veya “emre yazılı senet” kelimesini ve senet Türkçe’den başka bir dille yazılmışsa, o dilde bono veya emre yazılı senet karşılığı olarak kullanılan kelimeyi, kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vadini, vadeyi, ödeme yerini, kime veya kimin emrine ödenecek ise onun adını, düzenlenme tarihini ve yerini, düzenleyenin imzasını, içereceği belirtilmiştir. Senedin ebadı, rengi, basılış biçimi ile ilgili bir standart belirtilmemiştir. Dolayısı Türk Ticaret Kanunu’nda belirtilen unsurlar mevcut olduğunda, her türlü kâğıt ve boyut geçerli olacaktır. Bu sayede başka amaçla boş kâğıda atılmış bir imzadan faydalanılarak sahte bir senet üretilmektedir.

Bu çalışmada, bu tür sahteciliklerde, sahteciliğin ne şekilde yapıldığının mahkemece anlaşılabilmesi ve denetlenebilir olması için nasıl bir Bilirkişi Raporu düzenleneceğinin tartışılması amaçlanmıştır.

OLGU

Kişi İcraya konulan senetteki kendisine atfen atılmış olan imzanın kendisine ait olmadığını iddia etmiş ve tarafımıza bu konuda Bilimsel bir

konumu ile senedin bölümleri arasında olağan dışı bazı bulguların saptanmasıdır. Bu durum kişinin imzasını bir boşluğa atmayıp mevcut imzanın çevresinin uygun biçimde genellikle de dar bir alan kullanılarak doldurulmasından kaynaklanmaktadır.

Senet basımının ne şekilde yapıldığı da sahteciliğin tespitinde önemli rol oynamaktadır. Özellikle yararlanılan imzanın mavi mürekkeple atılmış, senedin ise siyah toner kullanılan bir lazer yazıcıdan çıkartılmış olduğu durumlarda, toner atıklarının imza hatlarının üzerinde saptandığı durumlarda, nerede ise kesin biçimde imzanın önceden atılmış olduğu, etrafına sonradan senet basılmış olduğu söylenebilir (7).

Başka amaçla atılmış bir imzadan faydalananlar senet oluşturulması ve bunun icra takibine konulması durumlarında, nerede ise tüm olgularda, imzayı red durumu ortaya çıkmaktadır. Borçlandırılan kişi haklı olarak, böyle bir borcu olmadığını, böyle bir senet imzalamadığını dolayısı ile imzanın kendisine ait olmadığını ifade etmekte ve olay İcra Hukuk Mahkemesine intikal etmektedir. Mahkemece yaptırılan Bilirkişi İncelemesinde de mahkemece sorulan soru çerçevesince Bilirkişinin sadece imzanın aidiyetine yönelik raporu sonucu büyük bir mağduriyet ortaya çıkmaktadır. Bu noktada asıl sorun İcra Hukuk Mahkemelerinin sınırlı yetkili olması, dolayısı ile imzanın aidiyeti dışında bir hususa yönelik istemde bulunamamasıdır (8). Bilirkişinin de mahkemece sorulan soru ile bağlı olduğu ve bunun dışına çıkamayacağı dikkate alındığında, öncelikle bu konuda yasal bir düzenlemeye gidilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Böyle bir yasal düzenleme yapıncaya kadar, eğer Bilirkişi senedin sahte olarak düzenlendiğini tespit etmiş ancak sadece imzanın aidiyeti sorulmuşsa bu bulguyu sonuç kısmına yazmamakla birlikte, üst tarafta bulunan inceleme bölümünde bulgularını yazmasının ve tarafa hakkını arayabilmesi için yol göstermesinin doğru olacağını düşünmekteyiz. Bu aşamalarda Uzman Mütalaasının önemli bir rol oynayacağı açıktır. Tarafımıza Avukatlar vasıtası ile Uzman Mütalaası için başvuran birçok

olguda, imzanın müvekkile ait olduğu, dolayısı ile imza inkarından vazgeçip, senedin sahte olduğunun belirlenmesi için yetkili mahkemede dava açılması gerektiği belirtilmiştir. Sunulan olgu da bunlardan biridir.

Sonuç olarak; sahtecilik konusunda bilirkişilik yapan uzmanların dikkatli olması ve sadece imzaya yapılan itiraza odaklanmaması gereklidir. Özellikle matbu basım olmayan, bilgisayar yazıcı çıktısı olan tüm senetlerde, kâğıdın kenarlarının matbu kesim olup olmadığı, senet metninin yerleşim biçimi, satır aralıkları, lazer yazıcı çıktılarında toner atıklarının ıslak imza hatlarının üstünde olup olmadığı bakımından da inceleme yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Saini K, Kaur S. Forensic examination of computer-manipulated documents using image processing techniques. *Egyptian Journal of Forensic Sciences*. 2016;6(3):317-22.
2. Joshi, M. C., Kumar, A., & Thakur, S. (2011). Examination of digitally manipulated-machine generated document, a case study elucidating the issue of such unwanted progenies of modern technology. *Prob Forensic Sci*, 2011;56, 162-73.
3. Koppenhaver KM. Forensic Document Examination: Principles and Practice. New Jersey: Humana Press, 2007:143-155.
4. Öner D., Özasan A., Çetin G. "The Creation of Forged Promissory Notes Using The Signature Which Was for Different Purposes" *American Academy of Forensic Science*, 17-22 Feb. 2020, Los Angeles, Anaheim (pp.963-964).
5. Çetin G., Öner D., Eraslan Senel B., Çakı I. E., Özasan A. "Forged Bills Designed By Exploiting Signature Signed For An Another Purpose". 8th European Academy of Forensic Science, 27-31 Aug. 2018, Lyon, France.
6. Öner D., Hamzaoglu N., Yavuz MF, Çetin G. "A Bill Designed by Using the Signed Signatures For Another Purpose". *Science&Justice 2nd International Turaz Academy Congress*, 1-4 Sep. 2018, Istanbul, Turkey (pp 241-242)
7. Çakır İ., Çetin G., Özasan A., Çakı İE. "Determination of the Sequence of Non-Intersecting Lines From Laser Particles and Pen Ink by Stereomicroscope. *American Academy of Forensic Science*, 22-27 Feb. 2016, Nevada, Las Vegas (pp.914).
8. Aşıcıoğlu F. Adli Belge İnceleme ve Sahtecilik Alanındaki Bilirkişi Raporlarının İncelikleri. *Söz Kesen Matbaacılık*, Ankara, 1. Baskı, 2019:9-11.